

Společné stanovisko evropských plynárenských podniků Září 2011

Cestovní mapa rozvoje energetiky do roku 2050

Partneři evropského sociálního dialogu v oblasti plynárenství, kde zaměstnavatele zastupuje sdružení EUROGAS a odbory organizace EPSU a EMCEF, by se rádi zapojili do diskuze o budoucnosti energetické politiky Evropské unie, zejména do vytváření Cestovní mapy rozvoje energetiky do roku 2050. Samotná cestovní mapa vychází z dokumentu *Cestovní mapa 2050 – přechod na hospodářství s nízkými emisemi uhlíku*, který se pokouší definovat cíle pro snižování emisí CO₂ v různých odvětvích, včetně odvětví energetiky. Evropská komise rovněž ve své Energetické strategii 2020 (dokument „Energie 2020 – strategie konkurenceschopných, trvale udržitelných a bezpečných zdrojů energie“) a ve svých návrzích politiky rozvoje infrastruktury (dokument „Priority energetické infrastruktury do roku 2020 a dále – Plán integrované evropské energetické sítě“) vytyčila několik priorit.

Náš příspěvek do této diskuze navazuje na příspěvek, který jsme předložili při konzultacích k dokumentu Energetická strategie 2020. <http://www.epsu.org/a/6653> Jako evropští sociální partneři bychom se rádi zapojili do vytváření evropské energetické politiky a zajistili, aby byla bezpečná, bez rizika, spolehlivá, cenově dostupná a trvale udržitelná.

Uvedení sociální partneři se společně shodli na následujících připomínkách a přejí si, aby je Evropská komise zohlednila při práci na Cestovní mapě rozvoje energetiky do roku 2050.

Jakou roli bude hrát plynárenství v dlouhodobé energetické strategii Evropské unie?

Dne 12. ledna 2011 jsme jako sociální partneři uspořádali pracovní seminář o budoucnosti plynárenství. <http://www.epsu.org/a/7212> Pracovní seminář podrobně posoudil změny, kterými toto odvětví prochází a kterým čelí. Přestože bude plyn ještě dlouho potřebný jako součást energetického mixu, přetrvávající nejistota může paralyzovat investice nutné pro dodávky plynu do elektráren a podniků a ke spotřebitelům z řad domácností, z toho důvodu, že signály trhů jsou matoucí a politické směřování je nejasné. Naše pracovní skupina vyvodila závěry, které doporučujeme zohlednit při vytváření Energetické strategie Evropské unie pro rok 2050.

V budoucím rozvoji plynárenství panuje značná nejistota. Jedná se o výzvu pro firmy, které v tomto odvětví působí. Tato nejistota má vliv na investice, lépe řečeno absenci investic, a projevuje se (negativně) v oblasti pracovních míst a rozvoje profesních dovedností. Podíl plynu na spotřebě primární energie lze jen těžko předvídat. Tato skutečnost je rovněž uvedena v pracovní verzi dokumentu vytvořeného pracovníky Evropské komise. „*Poptávka po plynu je výrazně závislá na volbě energetické politiky. Budoucí poptávka po plynu je provázána vysokou mírou nejistoty.*“

Jednou z konkrétních nejistot je právní rámec a způsob, jakým se vyvíjí. Jeho zaměření (v oblasti plynárenství) je nejasné a podkopává důvěru investorů. Tato skutečnost již způsobila, že firmy zastavily investice do projektů výstavby plynových elektráren schopných zachycovat a ukládat emise uhlíku.

Rozštěpení plynárenství a rozpad řetězce hodnoty – velké podniky se rozdělily na velký počet menších, specializovaných podniků – zvyšuje tlak na snižování nákladů vynucený

konkurencí, restrukturalizace a i nadále povede k provádění fúzí a akvizic. Problematika zachování pracovních míst se stává důležitou z pohledu jednotlivých zaměstnanců i celého odvětví. Nové technologie přispívají k nejistotě, která v této oblasti panuje mezi zaměstnanci; proto by se měl začít brát v potaz sociální dialog a zapojení zaměstnanců a jejich zástupců. Příkladem jsou chytré plynoměry, jejichž použití povede ke snížení počtu pracovníků, problematika BOZP a otázky spojené s firmami, které instalují nové plynoměry – zda jsou jejich pracovníci dostatečně kvalifikovaní a odborně zdatní. Z toho plyne potřeba certifikace a ověřování způsobilosti.

Je nutné začít se okamžitě zabývat otázkou výzkumu. U řady podniků i plynárenství jako celku došlo ke ztrátě významné výzkumné kapacity. Aby bylo možné tuto kapacitu znovu získat, Evropská komise a regulační úřady budou muset vytvořit společné plány a pobídky v oblasti výzkumu. Nebude-li existovat výzkum vedoucí k inovacím, plynárenství ztratí svůj technologický náskok.

Mění se obraz plynárenství má negativní dopad na firmy působící v tomto odvětví a jejich potenciál k náborem kvalifikovaných pracovníků na trhu práce, kde řada odvětví soupeří o získání pracovníků se stejnou kvalifikací. Sociální partneři v oblasti plynárenství vycházejí z [demografických změn](#) a různá společná stanoviska zdůrazňují, že EU může za 5-10 let čelit nedostatku kvalifikovaných a zkušených pracovníků. Hlavním argumentem sociálních partnerů je skutečnost, že klíčovým faktorem úspěchu je kvalita pracovníků, která souvisí s technologickým potenciálem tohoto odvětví.

Zmiňovaní sociální partneři zdůrazňují, že hodnocení dopadů změn zkoumá vnitřní vazby u různých scénářů vývoje. Možnosti hodnocení dopadů změn se musí rovněž zabývat odlišnostmi mezi různými scénáři vývoje, u kterých existuje konkurence mezi technologiemi (a z toho plynoucí omezená předvídatelnost, v jaké míře bude konkrétní zdroj použit), a scénáři, u kterých je procentuální podíl zdroje energie v energetickém mixu dlouhodobě určen (a tudíž je zde vyšší předvídatelnost).

Sociální dimenze Cestovní mapy rozvoje energetiky do roku 2050

Nedávné návrhy Evropské komise (Energetická strategie 2020 a infrastruktura) dostatečně nezohledňují hluboké změny v energetice a jejich dopad na podniky, zaměstnanost a pracovní podmínky. Cestovní mapa nemá jako svou nedílnou součást sociální dimenzi.

- Cestovní mapa rozvoje energetiky do roku 2050 by měla být doplněna o sociální dimenzi. Je zapotřebí předložit konkrétní návrhy, včetně způsobu, jak pomoci podnikům a odborům řešit významné změny, ke kterým dochází
- Rovněž trváme na tom, aby hodnocení dopadů změn posoudilo odlišnosti mezi strategií zohledňující a nezohledňující zásady spravedlivého přechodu, jak jsou uvedeny v Cancúnské dohodě (z 8. 12. 2010), jejímž signatářem EU je a která uvádí 10. (...) *řešení změny klimatu vyžaduje posun paradigmatu směrem k vytvoření společnosti s nízkými emisemi uhlíku, která bude nabízet významné příležitosti a zajistí pokračující vysoký růst a trvale udržitelný rozvoj vycházející z inovativních technologií a udržitelnější produkce, spotřeby a životního stylu při zajištění spravedlivého přechodu k pracovní síle, která vytváří poctivou práci a kvalitní pracovní místa.* Vlády států v Cancúnské dohodě dále uvádějí, že si uvědomují „*důležitost snahy zabránit nebo minimalizovat negativní dopady reakcí, které mají podobu konkrétních opatření, na sociální a ekonomickou oblast, podporovat spravedlivý přechod pracovní síly, vytváření poctivé práce a kvalitních pracovních míst v souladu s prioritami a strategiemi rozvoje definovanými na národní úrovni, přispívat k vytváření nových možností produkčních a servisních pracovních míst ve všech sektorech a podporovat hospodářský růst a trvale udržitelný rozvoj.*

Evropská energetická politika by se poté měla zabývat svou rolí při vytváření zaměstnanosti přímo v odvětví energetiky i nepřímo v jiných odvětvích ekonomiky. Znovu zdůrazňujeme, že evropská energetická strategie by se měla zaměřit na investice do profesního vzdělávání nutného k zajištění vysoce kvalifikovaných pracovníků v budoucnosti.

Domníváme se, že Energetická strategie EU zatím dostatečně naléhavě neřeší otázku vznikajících problémů s profesní způsobilostí na evropském trhu práce a různých odvětvích energetiky, do nichž patří i plynárenství. Je stále více zřejmé, že nedostatek kvalifikovaných a způsobilých pracovníků se může stát brzdou dalšího rozvoje energetiky a energetických služeb. Opakujeme, že „postrádáme začlenění práce Evropské komise na projektu Budoucnost pracovních míst a kvalifikace do energetické strategie. Význam dimenze profesní kvalifikace podtrhlo nedávné Zasedání o zaměstnanosti (7. června) a závěry z tohoto zasedání týkající se „Nových kompetencí pro nová pracovní místa: cesta vpřed.“

Sociální dialog

Organizace Eurogas a EPSU/EMCEF vyzdvihly význam sociálního dialogu na firemní, národní i evropské úrovni – tento dialog je mechanismem k předvídání a řízení změn, ke kterým dochází. Tuto skutečnost je nutné zohlednit v Cestovní mapě rozvoje energetiky do roku 2050. Vítráme plány Generálního ředitelství pro energetiku uskutečňované společně se sociálními partnery, které se snaží, aby dopad přechodu na společnost s nízkými emisemi uhlíku byl posuzován na všech relevantních úrovních. Očekáváme, že Generální ředitelství pro energetiku podnikne kroky k projednání této problematiky se sociálními partnery.

Pomocí společně vypracovaného souboru dokumentů „Demografické změny a kompetence pro evropské plynárenství“ pomáháme zvyšovat informovanost o rozsahu tohoto problému. Tyto iniciativy a konzultace jsou v souladu s usnesením Rady a Integrovanými směrnicemi Evropa 2020 a Vlajkovými projekty strategie Evropa 2020.

Oceňujeme pomoc pracovníků Evropské komise na našich schůzích komise pro sociální dialog v plynárenství. Vážíme si jejich příspěvků. Jako sociální partneři považujeme za důležité zdůraznit, aby se s námi více projednávala práce Generálního ředitelství pro energetiku již v počáteční fázi vždy, když se jeho rozhodnutí budou týkat plynárenských podniků a jejich zaměstnanců. Umožnilo by nám to posoudit společně s Evropskou komisí sociální dopady jejích návrhů. Rovněž bychom uvítali posílení pozice v procesu posuzování dopadů chystaných změn.

Martina Ifflaender
Prezidentka Evropského výboru pro sociální dialog v plynárenství
Zástupce sdružení Eurogas

Peter Gentges
Viceprezident Evropského výboru pro sociální dialog v plynárenství
Zástupce sdružení Eurogas

Sylvain Lefebvre
Viceprezident Evropského výboru pro sociální dialog v plynárenství
Zástupce organizace EMCEF

Didier Baur
Viceprezident Evropského výboru pro sociální dialog v plynárenství
Zástupce organizace EPSU

Tento dokument vychází z Cancúnské dohody

http://unfccc.int/files/meetings/cop_16/application/pdf/cop16_lca.pdf